

ปัญหาค้างคาใจ ในเรื่องเช่าซื้อ กับการยึดคืนทรัพย์สิน

โดย ร.ต.อ.ชুমิตร ชุณหวานิชพิทักษ์¹

นว.(สบ1) ผบก.กส.

จากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจการเงิน การเมือง ของประเทศไทยในปัจจุบัน ต้องยอมรับว่า ก่อนข้างจะตกต่ำมีปัญหามากมายส่งผลให้ผู้คนชนชั้นแรงงานถูกเลิกจ้างอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิต สิ่งแรกที่จะเกิดขึ้นนั่นก็คือแรงงานชนชั้นแรงงานถึงชนชั้นกลางที่ทำงานในบริษัททั้งหลาย ส่วนใหญ่จะพบปัญหาที่เหมือนกันนั่นก็คือจะหาเงินที่ไหนไปส่งค่างวดทรัพย์สินที่เช่าซื้อมาเพราะน้อยรายนักที่จะไม่เคยผ่านการเป็น “ราชาเงินผ่อน” เหมือนเช่นบทเพลงเพื่อชีวิต แอ๊ดคาราบาว จากประสบการณ์ของผู้เขียนในช่วงที่ทำอาชีพนายความได้พบคำถามมากมายเกี่ยวกับการค้างค่างวด ต่อมาเจ้าของทรัพย์สินติดตามยึดทรัพย์สินคืน ปัญหาก็คือทำได้หรือไม่ และหากคืนไปแล้วทำไมต้องโดนฟ้องเรียกเงินอีก ดูเหมือนเป็นเรื่องง่ายๆ ตอนเช่าซื้อแต่ยกตอนมีปัญหาไม่มีเงินจ่ายค่างวดปวดหัวไม่รู้ไปปรึกษาใครทำได้อย่างเดียวคือ “ยาแก้ปวดหัว” กับขวดเหล้าขาวสี่สิบห้าดีกรี

ดังนั้น จึงเป็นแรงจูงใจของผู้เขียนที่จะเขียนเรื่องนี้ให้เข้าใจแบบชาวบ้านๆ ได้รู้ถึงความน่ากลัวของการเช่าซื้อก่อนที่จะตัดสินใจเป็นราชาเงินผ่อน วันแต่จะเป็นคนใจเด็ดที่ว่า “ไม่มี ไม่เบี้ยว ไม่จ่าย” อย่างนี้ดีกว่ากันไป

ก่อนอื่นก็ต้องดูความแตกต่างระหว่าง การขายผ่อนชำระ และ การเช่าซื้อ ดังนี้

การขายผ่อนชำระ หมายถึง การที่ผู้ขายส่งมอบสินค้าหรือบริการให้แก่ผู้ซื้อ โดยยินยอมให้ผู้ซื้อจ่ายชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการบางส่วน ซึ่งเรียกว่า เงินวางเริ่มแรก หรือ เงินดาวน์ ส่วนที่เหลือจ่ายชำระเป็นงวด ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

การเช่าซื้อ หมายถึง การที่เจ้าของเอาทรัพย์สินออกให้เช่าและให้คำมั่นว่าจะขายทรัพย์สินนั้น หรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่า โดยมีเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านั้นคราว และที่สำคัญ การเช่าซื้อต้องทำสัญญาและสัญญาเช่าซื้อถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ถือว่าเป็นโมฆะ

ในทางกฎหมาย แล้ว การขายผ่อนชำระใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๑ การซื้อขาย ส่วนการเช่าซื้อใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๕ การเช่าซื้อ เป็นเกณฑ์บังคับในการปฏิบัติ นอกจากนี้ที่สำคัญ ในทางกฎหมาย

¹ นิติศาสตรบัณฑิต, เนติบัณฑิตไทย, นิติศาสตรมหาบัณฑิต, ทนายความรุ่นที่ 13 ,ฝ่ายอำนวยการ

ฉะนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เขียนจะได้เรียงไปที่ละคำถาม ดังนี้

1. สัญญาเช่าซื้อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอยู่ที่ใคร

ตามความหมายที่กล่าวมาก็ได้คำตอบว่าสัญญาเช่าซื้อนั้น กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินยังคงเป็นของเจ้าของทรัพย์สินจะตกเป็นของผู้เช่าซื้อต่อเมื่อมีการชำระค่าเช่าหรือที่ชาวบ้านรู้จักว่าค่างวดครบตามสัญญาแล้วเท่านั้น

2. ผู้เช่าซื้อจะบอกเลิกสัญญาได้หรือไม่อย่างไร

ผู้เช่าซื้อไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาในเวลาใดก็ได้แม้จะยังไม่มีการผิดสัญญาโดยส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนแก่เจ้าของโดยผู้เช่าซื้อเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ข้อสำคัญก็คือหากผู้เช่าซื้อเพียงแต่บอกเลิกสัญญาแต่ยังคงครอบครองทรัพย์สินที่เช่าซื้ออยู่เช่นนี้การบอกเลิกสัญญาไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อนึ่ง การที่ผู้เช่าซื้อนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปให้ผู้เช่าซื้อดำเนินการ โอนสิทธิตามสัญญาเช่าซื้อให้ผู้อื่นก็ถือได้ว่าเป็นการบอกเลิกสัญญาแล้ว

ผลที่ตามมาก็คือต่างฝ่ายต่างต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิมอย่างไม่มีข้อแม้ใดๆ ทั้งสิ้น โดยผู้เช่าซื้อต้องคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อและต้องใช้จ่ายเงินค่าแห่งการใช้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ส่วนผู้ให้เช่าซื้อต้องคืนเงินค่าเช่าซื้อแก่ผู้เช่าซื้อ

3. ผู้ให้เช่าซื้อจะบอกเลิกสัญญาได้หรือไม่อย่างไร

ได้ หากเข้าเงื่อนไข 2 ประการนี้คือ

- ผู้เช่าซื้อไม่ใช้เงิน 2 คราวติดๆ กัน หรือ
- ผู้เช่าซื้อทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญ (ต้องดูในสัญญาเช่าซื้อ)

ปัญหาก็คือ ถ้าในสัญญากำหนดไว้ว่าหากผู้เช่าซื้อไม่ชำระเงินเพียงคราวเดียว ให้ผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาได้ เช่นนี้ก็ต้องบังคับโดยผลแห่งสัญญา คือผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาได้ทันที

4. ผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ส่งค่างวดหรือชำระค่างวดไม่ตรงตามสัญญา แต่ต่อมามีการชำระค่างวดและผู้ให้เช่าซื้อก็ยังรับเงินค่างวดที่จากผู้เช่าซื้อเช่นนี้ผลจะเป็นอย่างไร

ในทางปฏิบัติหากผู้ให้เช่าซื้อยังคงรับค่างวดเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นถือว่าผู้ให้เช่าซื้อไม่ถือเอากำหนดเวลาในการชำระค่าเช่าซื้อเป็นสาระสำคัญ เช่นนี้ผู้ให้เช่าซื้อจะมาบอกเลิกสัญญาในภายหลังโดยอ้างว่าผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อสองคราวติดกันอีกไม่ได้ ดังนั้น หากผู้ให้เช่าซื้อจะบอกเลิกสัญญาต้องบอกกล่าวให้ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อภายในกำหนดเวลาอันสมควรก่อน ถ้าผู้เช่าซื้อไม่ชำระจึงจะบอกเลิกสัญญาได้

ข้อควรจำ การที่ผู้เช่าซื้อไม่ชำระค่าเช่าซื้อ เนื่องจากผู้ให้เช่าซื้อไม่จัดหาป้ายทะเบียนหรือป้ายวงกลมมาให้ รถยนต์จึงไม่มีสภาพเหมาะสมที่จะใช้งานได้ตามประโยชน์ที่มุ่งหมายตามสัญญา เช่นนี้ไม่ถือว่าผู้เช่าซื้อผิดสัญญานะครับ

5. ผลของการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดเป็นอย่างไร

คำตอบข้อนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ส่งผลสำคัญ 3 ประการคือ

- 5.1 ผู้ให้เช่าซื้อ**มีสิทธิริบค่าเช่าซื้อ**ที่ชำระมาแล้ว
- 5.2 ผู้ให้เช่าซื้อ**มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สิน**ที่ให้เช่าซื้อ
- 5.3 ผู้ให้เช่าซื้อจะเรียกค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระไม่ได้

โดยหลักการของกฎหมายแพ่งว่าด้วยเรื่องแค้นแห่งกรรมสิทธิ์ มาตรา ๑๓๓๖ ภายในบังคับแห่งกฎหมาย **เจ้าของทรัพย์สิน**มีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้ง**มีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้** และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย

ดังนั้น เราจึงได้คำตอบอย่างชัดเจนว่าในเรื่องสัญญาเช่าซื้อกรณีผิดสัญญาเช่าซื้อเจ้าของทรัพย์สินที่เช่าซื้อ**มีสิทธิติดตามเอาทรัพย์สิน**ได้โดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีก่อนแต่อย่างใด และ

5. ปัญหาการยึดทรัพย์สินหรือกรณีอื่นๆ มีหรือไม่อย่างไร

มีแน่นอนหากไม่ระวังและละเอียดยึดถ่วง ที่เป็นปัญหามากที่สุดก็เห็นจะเป็นพวกรถยนต์ มีคดีมากมายที่ผู้ให้เช่าซื้อมอบหมายให้บุคคลของตนหรือใครก็ตามไปนำยึดแล้วปรากฏว่าทรัพย์สินภายในรถยนต์สูญหาย จึงมีคำถามตามมาว่าจะทำอย่างไร ต้องแยกตอบเป็นประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก ผู้เช่าซื้อจะแจ้งความร้องทุกข์ว่าผู้รั้นลักทรัพย์ไม่ได้ เพราะเจ้าของมีสิทธิติดตามเอาทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนได้จึงไม่อาจลักเอาทรัพย์สินของตนได้โดยแน่แท้ตามกฎหมายอาญา

ประเด็นที่สอง หากทรัพย์สินของผู้เช่าซื้อสูญหาย เช่นนี้ ผู้เช่าซื้อแจ้งความดำเนินคดีกับผู้นำยึดได้ตามกฎหมาย แต่อย่าทำโดยเด็ดขาดกรณีแจ้งเท็จเพราะผู้เช่าซื้อจะถูกดำเนินคดีเสียเอง

ประเด็นที่สาม แม้ผู้ให้เช่าซื้อจะมีสิทธินำยึดและเข้าครอบครองทรัพย์สินก็ตามแต่ก็อย่าทำโดยพลการ ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่มาเป็นพยาน ลงบันทึกประจำวันไว้ และแสดงหลักฐานให้ผู้เช่าซื้อตรวจสอบก่อนนำยึด และที่สำคัญควรมีการบันทึกภาพทรัพย์สินไว้ขณะส่งมอบ และอย่าตายน้ำตื้น บุกรุกเข้าไปยึดทรัพย์สินในที่โหลวนคือในบ้านของผู้เช่าซื้อนะครับ เว้นแต่ผู้เช่าซื้อจะอนุญาตอย่างนี้ไม่เป็นไร

ประเด็นที่สี่ ผู้เช่าซื้อนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปขายต่อหรือจำหน่ายได้หรือไม่

เรื่องนี้ การนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปขายแม้ผู้เช่าซื้อจะมีสิทธิใช้สอยและครอบครองทรัพย์สินตามสัญญาเช่าซื้อ แต่อย่าลืมว่ากรรมสิทธิ์ยังเป็นของผู้เช่าซื้อ ดังนั้น การทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปขายถือว่าผู้เช่าซื้อเบียดบังเอาทรัพย์สินของผู้เช่าซื้อไปเป็นของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยทุจริต เป็นความผิดฐานยักยอกครับ

สำหรับการนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปจำหน่ายก็เป็นการเบียดบัง มีความผิดฐานยักยอกทรัพย์สิน แต่เงินที่ได้รับจากผู้รับจำหน่ายไม่ใช่เงินที่ตกเป็นของผู้ให้เช่าซื้อ จึงไม่เป็นความผิดฐานยักยอกเงินนั้น

ประเด็นที่ห้า เหตุใดเมื่อผู้เช่าซื้อส่งมอบทรัพย์สินแล้วยังคงต้องถูกเรียกหรือถูกฟ้องร้องให้ชดใช้เงินอีก

มีผู้เช่าซื้อจำนวนมากที่ต้องเจอเจอกับกับหานี้แบบกลืนไม่เข้าคายไม่ออก โดยหลักการแล้วผู้ให้เช่าซื้อไม่สามารถเรียกค่าเช่าซื้อที่ยังขาดอยู่ได้เพราะจะมีผลเท่ากับว่าเป็นการบังคับตามสัญญาเช่าซื้อที่เลิกกันไปแล้ว ดังนั้น คำตอบก็คือที่ผู้ให้เช่าซื้อฟ้องมานั้นเป็นเรื่องความเสียหายในส่วนราคาทรัพย์สินที่ขาดไปจากราคาที่แท้จริง เช่น เดิมเช่าซื้อรถยนต์ราคา 5 แสนบาท นำยี่ตรงยนต์กลับคืนแล้วนำไปขายทอดตลาดได้เงินมาเพียง 3.8 แสนบาท ที่เหลือ 1.2 แสนบาท คือส่วนต่างที่ผู้ให้เช่าซื้อนำมาฟ้องผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกันครับ ผู้เขียนเห็นว่าเงินจำนวนนี้ผู้เช่าซื้อกับผู้ให้เช่าซื้อสามารถตกลงกันได้ ในยอดที่เป็นธรรม

ข้อกฎหมายเรื่องเช่าซื้อตามกฎหมายแพ่ง ลักษณะ ๕ เเช่าซื้อ

มาตรา ๕๗๒ อันว่าเช่าซื้อนั้น คือสัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินออกให้เช่า และให้คำมั่นว่าจะขายทรัพย์สินนั้นหรือจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่า โดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านั้นคราว

สัญญาเช่าซื้อนั้นถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าเป็นโมฆะ

มาตรา ๕๗๓ ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ด้วยส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

มาตรา ๕๗๔ ในกรณีผิดนัดไม่ใช้เงินสองคราวติด ๆ กัน หรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญ เจ้าของทรัพย์สินจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้ ถ้าเช่นนั้นบรรดาเงินที่ได้ใช้มาแล้วแต่ก่อน ให้ริบเป็นของเจ้าของทรัพย์สินและเจ้าของทรัพย์สินชอบที่จะกลับเข้าครองทรัพย์สินนั้นได้ด้วย

อนึ่ง ในกรณีกระทำผิดสัญญาเพราะผิดนัดไม่ใช้เงินซึ่งเป็นคราวที่สุดนั้น ท่านว่าเจ้าของทรัพย์สินชอบที่จะริบบรรดาเงินที่ได้ใช้มาแล้วแต่ก่อนและกลับเข้าครองทรัพย์สินได้ต่อเมื่อระยะเวลาใช้เงินได้พ้นกำหนดไปอีกงวดหนึ่ง

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3830 - 3831/2550

แม้ตามสัญญาเช่าซื้อจะระบุว่า ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้องวดหนึ่งงวดใดถือว่าสัญญาเลิกกันทันทีโดยไม่ต้องบอกกล่าวก่อน ผู้เช่าซื้อยอมให้เจ้าของริบบรรดาเงินค่าเช่าซื้อที่ได้ชำระทั้งหมดเป็นของเจ้าของ และยอมส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าซื้อคืนแก่เจ้าของโดยพลัน แต่เมื่อโจทก์ที่ 1 ชำระค่าเช่าซื้อไม่ตรงตามกำหนดเวลาที่ระบุในสัญญา จำเลยยอมรับค่าเช่าซื้อไว้ไม่หักทวง แสดงว่าคู่สัญญาไม่ถือเอา กำหนดเวลาชำระค่าเช่าซื้อตามสัญญาเป็นสาระสำคัญ ต่อมาโจทก์ที่ 1 ผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อตั้งแต่งวดที่ 35 เป็นเวลา 9 งวด จำเลยมีหนังสือขอให้ชำระหนี้บอกเลิกสัญญาแก่โจทก์ทั้งสองแจ้งให้มาติดต่อชำระหนี้ภายใน 15 วัน หากพ้นกำหนดขอถือเอาหนังสือดังกล่าวเป็นการแสดงเจตนาบอกเลิกสัญญา การที่โจทก์ที่ 1 ได้ติดต่อกับจำเลยภายในกำหนดระยะเวลาตามหนังสือดังกล่าว และชำระหนี้ให้แก่จำเลยเป็นเช็ค 5 ฉบับ แล้วจำเลยยอมรับเช็คดังกล่าวไว้นำไปเรียกเก็บเงินได้ 3 ฉบับ แสดงว่าจำเลยยอมรับชำระหนี้จากโจทก์ที่ 1 ตามเงื่อนไขในหนังสือขอให้ชำระหนี้บอกเลิกสัญญาและ ยินยอมให้โจทก์ที่ 1 ครอบครองใช้รถยนต์ได้ ถือว่าจำเลยประสงค์จะให้สัญญาเช่าซื้อ มีผลบังคับกันไป ครั้นเมื่อเช็คฉบับที่สี่และที่ห้าเรียกเก็บเงินไม่ได้ โจทก์ที่ 1 จึงผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อในงวดดังกล่าวอีก หากจำเลยประสงค์จะบอกเลิกสัญญาแก่โจทก์ที่ 1 จะต้องบอกกล่าวให้โจทก์ที่ 1 ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระภายในเวลาอันสมควรเสียก่อนตาม ป.พ.พ. มาตรา 387 เมื่อจำเลยยังไม่บอกเลิกสัญญา สัญญาเช่าซื้อจึงยังไม่เลิกกัน โจทก์ที่ 1 จึงยังไม่เป็นฝ่ายผิดสัญญา

หลังจากโจทก์ที่ 1 ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อตามเช็คฉบับที่สี่และที่ห้าแล้วจำเลยได้ยึดรถยนต์คันที่เช่าซื้อจากโจทก์ที่ 1 โจทก์ทั้งสองทราบว่ามีคดีรถยนต์คืน โจทก์ทั้งสองก็ไม่เคยโต้แย้งคัดค้านการยึดรถยนต์ที่เช่าซื้อจากจำเลยอย่างไร โจทก์ที่ 1 เพิ่งจะมอบให้ทนายความมีหนังสือขอให้จำเลยส่งมอบรถยนต์คืนหลังเวลาล่วงเลยมาถึง 5 เดือน ตามพฤติการณ์ฟังได้ว่าโจทก์ที่ 1 ยินยอมให้จำเลยยึดรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนโดยไม่คัดค้าน ถือว่าโจทก์ที่ 1 กับจำเลยสมัครใจเลิกสัญญากันโดยปริยาย คู่สัญญาต้องกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมตาม ป.พ.พ. มาตรา 391 วรรคหนึ่ง เมื่อสัญญาเลิกกันด้วยเหตุอื่นมิใช่การเลิกสัญญาที่มีผลมาจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดสัญญาตามสัญญาเช่าซื้อ คู่สัญญาจึงไม่มีสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาอีกต่อไป การที่จำเลยยึดรถยนต์คืนจึงไม่ทำให้โจทก์ที่ 1 ได้รับความเสียหายขาดประโยชน์จากการใช้รถยนต์ที่เช่าซื้อ โจทก์ที่ 1 ไม่มีสิทธิฟ้องเรียกรถยนต์คืนหรือให้ใช้ราคาแทนและเรียกค่าเสียหายเป็นค่าขาดประโยชน์จากจำเลยได้ ส่วนจำเลยก็ไม่มีความเสียหายขาดประโยชน์จากค่าเช่าซื้อที่ต้องชำระโดยอาศัยข้อสัญญาตามสัญญาเช่าซื้อที่ระงับไปแล้วได้ แต่สัญญาเช่าซื้อเลิกกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5379/2549

จำเลยเช่าซื้อรถยนต์บรรทุกใหม่ที่ยังไม่ได้จดทะเบียนตาม พ.ร.บ.รถยนต์จากโจทก์ โดยจำเลยได้ชำระเงินค่าจดทะเบียนรถยนต์ที่เช่าซื้อให้โจทก์เพื่อให้โจทก์ไปดำเนินการจดทะเบียน ถือได้ว่าโจทก์กับจำเลยมีข้อตกลงกันให้โจทก์มีหน้าที่จดทะเบียนรถยนต์ที่เช่าซื้อ หลังจากทำสัญญาแล้ว 9 เดือน โจทก์ยังไม่ไปดำเนินการจดทะเบียน โจทก์จึงเป็นฝ่ายผิดสัญญา ส่งมอบรถยนต์บรรทุกโดยสภาพไม่เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์ได้ จำเลยย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4819/2549

ตามสัญญาเช่าซื้อตกลงกันไว้ว่า กรณีรถยนต์ที่เช่าซื้อถูกลักไป จำเลยผู้ให้เช่าซื้อจะได้รับชดเชยค่าสินไหมทดแทน 2 ทาง โดยได้จากโจทก์ผู้เช่าและจากบริษัทประกันภัย อันเป็นการเกินกว่าความเสียหายที่จำเลยได้รับ เมื่อโจทก์เป็นผู้เสียหายประกันภัยและจำเลยเป็นผู้รับประโยชน์ก็เพื่อโจทก์จะไม่ต้องเป็นภาระใช้ค่ารถให้แก่จำเลยจึงยอมเสียหายประกันภัย และจำเลยได้แสดงเจตนาขอค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัยแล้ว จนบริษัทประกันภัยอนุมัติให้จ่ายเงินให้จำเลย การที่จำเลยรับเงินค่าเช่าซื้อที่เหลือจากโจทก์หลังจากรถยนต์ที่เช่าซื้อถูกลักไปเป็นการใช้สิทธิไม่สุจริต ต้องคืนเงินค่าเช่าซื้อดังกล่าวให้โจทก์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4651/2549

โจทก์ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อจนถึงงวดที่ 12 แล้วไม่ชำระตั้งแต่งวดที่ 13 ถึง 15 ต่อมางวดที่ 16 โจทก์นำค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดไปชำระให้แก่จำเลย จำเลยรับไว้โดยไม่ทักท้วง ไม่คิดดอกเบี้ยหรือเบี้ยปรับ แสดงว่า จำเลยมิได้ยึดถือข้อสัญญาที่ว่า หากผู้เช่าซื้อค้างชำระค่าเช่าซื้อ จำเลยมีสิทธิบอกเลิกสัญญาและเข้าครอบครองรถยนต์ที่เช่าซื้อเป็นสาระสำคัญ ดังนั้น หากจำเลยประสงค์จะบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ จำเลยต้องบอกกล่าวไปยังโจทก์โดยให้ระยะเวลาแก่โจทก์พอสมควร แม้จำเลยมีหนังสือบอกกล่าวให้โจทก์ชำระหนี้ค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ ส่วนที่เหลือภายใน 15 วัน มิฉะนั้นถือว่าเลิกสัญญา ซึ่งโจทก์นำเงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดไปชำระให้แก่จำเลย แต่จำเลยไม่รับชำระโดยอ้างว่าโจทก์ชำระน้อยกว่าจำนวนหนี้ที่ค้างชำระซึ่งมีดอกเบี้ย ค่าติดตามรถและค่าแอร์รวมอยู่ด้วยนั้น ก็ไม่ปรากฏข้อสัญญาหรือข้อนำสืบว่า ยอมให้คิดดอกเบี้ยจากการชำระล่าช้าได้หรือโจทก์ค้างชำระจริง จำเลยจึงไม่มีสิทธิเรียกให้โจทก์ชำระหนี้อื่นนอกจากค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระ เมื่อโจทก์นำค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดไป

สัญญาเช่าซื้อเป็นสัญญาต่างตอบแทน การที่โจทก์มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์จากรถยนต์ที่เช่าซื้อ โจทก์ก็มีหน้าที่ต้องชำระค่าเช่าซื้อเป็นการตอบแทนด้วย ขณะจำเลยยึดรถยนต์คันนั้น โจทก์ค้างชำระค่าเช่าซื้อรวม 4 งวด ซึ่งตามสัญญาเช่าซื้อระบุให้จำเลยมีสิทธิยึดรถคืนได้ในกรณีผู้เช่าซื้อค้างชำระค่าเช่าซื้อโดยไม่ต้องบอกเลิกสัญญา การที่จำเลยยึดรถคืนแสดงว่าจำเลยไม่ยอมผ่อนผันให้โจทก์อีกจึงไม่ทำให้โจทก์เสียหายจากการใช้รถ แม้โจทก์นำค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระทั้งหมดไปวางที่สำนักงานวางทรัพย์ก็เป็นเพียงทำให้โจทก์มีสิทธิเรียกให้จำเลยส่งมอบรถยนต์คืนเพื่อปฏิบัติตามสัญญาต่อไปเท่านั้น โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดประโยชน์จากการใช้รถเป็นรายวันนับแต่วันที่จำเลยยึดรถยนต์คืนได้อีก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8011/2548

สัญญาเช่าซื้อไม่ได้ทำเป็นหนังสือ เป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 572 วรรคสอง หมายถึงเจ้าของทรัพย์สินผู้ให้เช่าซื้อและผู้เช่าซื้อจะต้องลงลายมือชื่อในหนังสือสัญญาเช่าซื้อด้วยกันทั้งสองฝ่าย สัญญาเช่าซื้อจึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย สัญญาเช่าซื้อและสัญญาต่อท้ายสัญญาเช่าซื้อที่ทำขึ้นพร้อมกันและคู่สัญญาตกลงให้สัญญาต่อท้ายสัญญาเช่าซื้อเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเช่าซื้อทั้งหมดยอมเป็นสัญญาเช่าซื้อ ดังนั้น เมื่อคู่สัญญาลงลายมือชื่อด้วยกันทั้งสองฝ่ายในสัญญาแม้เพียงแห่งเดียวก็ย่อมมีผลเป็นสัญญาเช่าซื้อที่สมบูรณ์ตามกฎหมาย เมื่อโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินผู้ให้เช่าซื้อและจำเลยที่ 1 ผู้เช่าซื้อได้ลงลายมือชื่อด้วยกันทั้งสองฝ่ายในหนังสือสัญญาต่อท้ายสัญญาเช่าซื้อแล้ว สัญญาเช่าซื้อก็ย่อมมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย หากว่าจะต้องลงลายมือชื่อด้วยกันทั้งสองฝ่ายที่ท้ายหนังสือสัญญาในส่วนสัญญาเช่าซื้ออีกด้วยไม่ สัญญาเช่าซื้อจึงไม่เป็นโมฆะ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6540/2548

จำเลยเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ของโจทก์ร่วมไป แม้จำเลยจะมีสิทธิใช้สอยและครอบครองรถจักรยานยนต์ตามสัญญาเช่าซื้อ แต่รถจักรยานยนต์ยังเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ร่วม เมื่อโจทก์ร่วมประสงค์จะตรวจดู จำเลยจำต้องยอมให้ผู้เช่าซื้อตรวจดูทรัพย์สินที่เช่าซื้อได้เป็นครั้งคราวในเวลาและระยะอันสมควรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 555 การที่จำเลยไม่สามารถนำรถจักรยานยนต์มาให้โจทก์ร่วมตรวจดูได้ แม้จำเลยได้แสดงเจตนาที่จะชำระค่าเช่าซื้อให้โจทก์ร่วม แต่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2608/2548

แม้ขณะที่ ก. กับ จ. เอรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปจะ ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เนื่องจาก ได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย แต่ ก. กับ จ. มีหน้าที่ต้องนำรถจักรยานยนต์มาคืนผู้เสียหาย การที่ ก. กับ จ. ไม่นำมาคืน ผู้เสียหาย กลับนำไปขายให้แก่จำเลยทั้งที่ไม่ใช่ของตน ถือได้ว่า ก. กับ จ. มีเจตนาเบียดบังเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายโดยทุจริตอันเป็นความผิดฐานยักยอก เมื่อจำเลยรับซื้อไว้ในราคาเพียง 800 บาท ต่ำกว่าราคาแท้จริง 7,000 บาท มาก โดยไม่ประสงค์ตรวจสอบเสียก่อนว่าคู่มือจดทะเบียนรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวมีชื่อ ก. กับ จ. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือไม่ ย่อมเป็นการผิดวิสัยของบุคคลโดยทั่วไป เชื่อว่าจำเลยรับซื้อไว้โดยรู้อยู่แล้วว่ารถจักรยานยนต์ที่ ก. กับ จ. นำมาขายได้มาจากการกระทำความผิดอาญาฐานยักยอก ดังนั้น ไม่ว่าการที่ ก. กับ จ. ได้รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายมาจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือยักยอก การกระทำของจำเลยถือว่าครบองค์ประกอบความผิดฐานรับของโจร ตาม ป.อ. มาตรา 357 วรรคแรก แล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7727/2544

จำเลยทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์บรรทุกจากบริษัท อ. โดยชำระเงินในวันทำสัญญาบางส่วนที่เหลือผ่อนชำระเดือนละงวดรวม 36 งวดมีชาวบ้านที่จำเลยจ้างมาเป็นผู้ค้าประกัน หลังจากทำสัญญาเช่าซื้อและรับรถไปแล้วจำเลยไม่ชำระค่าเช่าซื้อและไม่ติดต่อกับผู้เสียหายอีกเลย บริษัท อ. จึงบอกเลิกสัญญา แต่จำเลย ไม่ส่งมอบรถคืนเมื่อสอบถามจำเลย จำเลยอ้างว่าขายไปแล้วแต่ไม่ยอมบอกว่าขายให้แก่ผู้ใด ดังนี้ การที่จำเลยทำสัญญาเช่าซื้อและชำระเงินล่วงหน้าก็เพื่อให้ได้รถยนต์ไปไว้ในครอบครอง มิได้มีเจตนาจะชำระราคาอีก พฤติการณ์ของจำเลยดังกล่าวเป็นการเบียดบังเอาทรัพย์สินของบริษัท อ. ที่อยู่ในครอบครองของจำเลยไปโดยทุจริตเป็นความผิดฐานยักยอก หากใช้เป็นเพียงการกระทำผิดสัญญาทางแพ่งเท่านั้นไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 457/2503

ตามฟ้องของโจทก์นี้ (คู่ฟ้องโจทก์) แปลได้ว่าเป็นเรื่องที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐาน ยักยอกเงินค่าจำนำวิทยุ (ไม่ใช่ยักยอกเครื่องวิทยุ) จึงไม่มีมูลคดีอาญา (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 3/2503)

POLICE

CHU PARU 198